

Svar på fråga 2024/25:1005 av Ulrika Westerlund (MP)
Rättsliga rådets roll vid senare aborter

Ulrika Westerlund har frågat mig om jag avser att initiera en översyn av Socialstyrelsens rättsliga råd och dess arbete med senare aborter eller att vidta några andra åtgärder inom området.

Att säkerställa rätten till abort är en central fråga för kvinnors rättigheter och att regeringen har vidtagit ett antal åtgärder för att främja en säker och tillgänglig abortvård som utgår från individens självbestämmande.

Enligt abortlagen (1974:595) kan Socialstyrelsen bevilja abort efter graviditetsvecka 18 om det finns särskilda skäl, men inte om fostret bedöms vara livsdugligt utanför livmodern.

Socialstyrelsens råd för vissa rättsliga, sociala och medicinska frågor (Rättsliga rådet) har bl.a. i uppgift att avgöra ärenden om tillstånd till abort och tillstånd till avbrytande av havandeskap,

enligt 18 § förordningen (2015:284) med instruktion för Socialstyrelsen.

Av Socialstyrelsens instruktion framgår vidare att Rättsliga rådet är ett särskilt beslutande organ som finns inom myndigheten. Rådet ansvarar för sina beslut och för sin verksamhet inför myndighetens ledning. Rådet består av en ordförande, två ersättare för ordföranden och det antal ledamöter som regeringen bestämmer. Myndighetens ledning ansvarar inför regeringen för att rådets verksamhet bedrivs författningsenligt och effektivt och redovisas på ett tillförlitligt sätt. Rättsliga rådet ska när ärendena hanteras följa bestämmelserna i förvaltningslagen (2017:900) om t.ex. dokumentation och motivering av beslut.

Socialstyrelsen bedömer i sin årsredovisning för 2024 sammantaget resultatet för verksamhetsområdet som tillfredsställande och att Rättsliga rådet har haft en rättssäker och effektiv handläggning. Jämfört med 2023 är bedömningen oförändrad. Myndighetens styrelse har i sin tur intygat att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamheten.

Frågan om att Rättsliga rådets roll bör ses över har lyfts av Utredningen om förändringar i abortlagstiftningen, som har haft i uppdrag att se över hur abortlagstiftningen kan ändras för att anpassas till den medicinska utvecklingen och gravida kvinnors behov. I betänkandet En förändrad abortlag – för en god, säker

och tillgänglig abortvård (SOU 2025:10) gör utredningen bedömningen att det inte ingick i deras uppdrag att föreslå ändringar i handläggningen av aborter som sker efter graviditetsvecka 18+0 dagar. Utredningen gör dock bedömningen att det finns ett behov av en översyn av det Rättsliga rådet med fokus på rättssäkerhet för den abortsökande, rådets sammansättning och förbättrad insyn i rådets ärenden. Betänkandet har remitterats och remisstiden går ut den 27 maj 2025. Ärendet bereds.

Stockholm den 16 april 2025

Acko Ankarberg Johansson